

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) SOCIAL SCIENCES (POLITICAL SCIENCE)
EXAMINATION: DECEMBER – 2025

THIRD SEMESTER

Subject: Introduction to Indian Constitution (POLMJE-301)

Date: 09/12/2025

Total marks: 60

Time: 2.00 pm to 4.30 pm

- Instructions:** 1) Attempt all Questions as per the Instructions.
2) Figures to the right indicate full marks.
3) Answer should be precise and to the point.

- Q. 1) Answer any TWO of the following questions in 500 words. (2X15 marks) (30)**
1. Explain the historical background of constitutional developments in India between 1935 and 1950, highlighting key events and legislations.
 2. Analyze the values, objectives, and ideals enshrined in the Preamble of the Indian Constitution and their significance today.
 3. Describe the salient features of the Indian Constitution that contribute to its uniqueness
- Q. 2) Answer any TWO of the following questions in 300 words. (2X10 marks) (20)**
1. Discuss the origin and importance of Fundamental Duties in the Indian Constitution.
 2. Discuss the structure and powers of the Indian Parliament.
 3. Explain the federal nature of the Indian Constitution with emphasis on the 'Union of States' and 'Division of powers.'
- Q. 3) Answer any TWO of the following questions in 100 words. (2X5 marks) (10)**
- a. Discuss the procedure of Constitutional Amendments.
 - b. Explain the jurisdiction and powers of the Supreme Court of India
 - c. Write a detailed note on Article 32 of the Indian Constitution

मराठी रूपांतर

- सूचना : १) दिलेल्या सूचनेनुसार सर्व प्रश्नांची उत्तरे लिहा.
२) उजवीकडील तक्त्यातील आकडे पूर्ण गुण दर्शवितात.
३) उत्तरे अचूक आणि मुद्देसुद असावे.

- प्र. १) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे ५०० शब्दांमध्ये लिहा. (२ X १५) (३०)**
- १) १९३५ ते १९५० दरम्यान भारतीय राज्यघटनेच्या विकासाचा ऐतिहासिक मागोवा घ्या आणि तत्कालीन महत्वाच्या घटनांचा आणि कायद्यांचा उल्लेख करा.
 - २) भारतीय संविधानाच्या प्रस्तावनेतील मूल्ये, उद्दिष्टे आणि आदर्श यांचे विश्लेषण करा व आजच्या काळातील त्यांचे महत्त्व सांगा.
 - ३) भारतीय संविधानाला वेगळेपणा बहाल करण्यात उपयुक्त ठरणाऱ्या त्यांच्या महत्वाच्या वैशिष्ट्यांचे वर्णन करा .
- प्र. २) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे ३०० शब्दात लिहा. (२ X १०) (२०)**
- १) भारतीय संविधानातील मूलभूत कर्तव्यांचे उत्पत्तीस्थान आणि महत्त्व स्पष्ट करा.
 - २) भारतीय संसदेची संरचना व अधिकार यांचा आढावा घ्या.
 - ३) भारतीय संविधात सांगितलेल्याप्रमाणे 'सत्ताविभाजन' आणि 'राज्यांचा संघ' यांच्या आधारे संघराज्य व्यवस्थेचे स्वरूप विशद करा.
- प्र. ३) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे १०० शब्दात लिहा. (२ X ०५) (१०)**
- अ) राज्यघटनेतील दुरुस्तीची प्रक्रिया स्पष्ट करा.
 - ब) भारतीय सर्वोच्च न्यायालयाचे अधिकार-क्षेत्र आणि अधिकार स्पष्ट करा.
 - क) भारतीय संविधानातील कलम ३२ वर टीप लिहा.